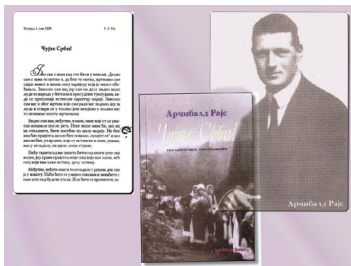

БЕОГРАД - На данашњи дан **1875.** рођен је Арчибалд Рајс, криминолог, велики пријатељ српског народа. Рођен је у јужнонемачкој покрајни Баден, студирао је у Швајцарској где се посветио криминологији. Био је професор унивезитета у Лозани. На позив српске владе дошао је у Србију 1914. како би забележио злочине Аустро-Угарске, Бугарске и Немачке. Са српском војском прошао је читаву голготу повлачења 1915. преко планинских врлети до Јадрана и Крфа. Био је члан српске делегације на мировној конференцији у Паризу. Технички је модернизовао криминалистичку полицију у тадашњој Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. У складу с личном жељом, његово срце је након смрти узидано у споменик српским ратницима на Кајмакчалану. Споменик су разорили Бугари током Другог светског рата. Дела: "Шта сам видео и проживео у великим данима", "Чујте Срби".

Данас је среда, 8. јул. До краја године има 176 дана.

1497 - Португалски морепловац Васко да Гама испловио је из Лисабона, предводећи експедицију која је тражила морски пут у Индију.

1621 - Рођен је француски писац Жан де Лафонтен, члан Француске академије. Писао је басне веома духовито и поучно, а у поезији је створио сопствену версификацију, мајсторски мешајући најразноврсније стихове. Остала дела: песме "Адонис", "Елегија нимфама Боа", "Филемон и Баукида", роман "Љубав Психе и Купидона", стиховане "Приче".

1709 - Руска војска под командом цара Петра Великог поразила је код Полтаве армију шведског краља Карла XII. У бици која је заувек означила крај Шведске као велике силе, спасло се само 1.500 од 20.000 Швеђана, а шведски монарх је једва извукао живу главу. Руска победа над тада најбољом војском у Европи снажно је подигла углед Русије, која је постала светска сила првог реда.

1822 - Енглески писац Перси Биш Шели, један од најбољих лиричара енглеског језика, удавио се у мору код италијанског града Ливорно. Изузетно образован, врстан познавалац филозофије, књижевности и лингвистике, романтик, антитрадиционалист, унео је у енглеску поезију ноту слободе и духовне смелости. У поеми "Краљица Моб" изразио је своја револуционарна осећања, а у "Побуни Ислама" наду у бољу будућност људског рода. Остала дела: песничке драме "Ченчи" "Ослобођени Прометеј", лирске песме "Шева", "Облак", "Ода западном ветру", есеј "Одбрана поезије".

1838 - Рођен је немачки конструктор и генерал гроф Фердинанд фон Цепелин, који је 1900. конструисао велику ваздушну лађу - дирижабл, названу према њему "цепелин". Његова летилица дуга 248 метара била је лакша од ваздуха, с великим балоном профилисаног вретенастог облика и моторним погоном.

1885 - Рођен је немачки филозоф Ернст Блох, један од најзначајнијих мислилаца 20. века. Завршио је студије филозофије, физике и музике и докторирао у Вирцбургу, а универзитетску каријеру почео је 1918. у Лајпцигу. После доласка нациста на власт 1933. избегао је из Немачке у Швајцарску, потом у САД. Предавао је филозофију на Универзитету у Лајпцигу од 1948. до 1957, када су му власти Источне Немачке забраниле рад због критичности у погледу развоја марксистичке мисли у тој земљи, чиме је навео на себе гнев највиших комунистичких функционера. После преласка у Западну Немачку, од 1961. до смрти 1977. био је професор на Универзитету у Тибингену. Дела: "Дух утопије", "Томас Минцер као теолог револуције", "Трагови", "Наслеђе овог времена", "Слобода и поредак", "Субјект-Објект" (монографија о Хегелу), "Принцип наде", "Природно право и људско достојанство", "Тибингенски увод у филозофију".

1894 - Рођен је руски физичар Пјотр Леонидович Капица, један од најистакнутијих физичара 20. века, добитник Нобелове награде за физику 1978, инострани члан Српске академије наука и уметности. Од 1921. до 1934. радио је у Великој Британији, а по повратку је руководио Институтом Академије наука Совјетског Савеза за физику. Успео је да створи врло јака магнетна поља, открио је зависност електричног отпора поликристалних метала од јаког магнетског поља, која носи његово име. Радио је на физици ниских температура (хелијум II, течни ваздух, водоник), унапредио хидродинамику, посебно у области термичких појава у танким слојевима течности.

1920 - Граду Шапцу свечано је уручено француско одликовање "Ратни крст" за

хероизам и страдање његовог становништва у Првом светском рату. Шабац је 1914. и 1915. претрпео велика разарања од стране аустроугарске војске, која је починила масовне ратне злочине над српским цивилима у Шапцу и Мачви.

1920 - У офанзиви Црвене армије код Ровна у Украјини је погинуо српски револуционар Алекса Дундић, помоћник команданта пука Шесте коњичке дивизије Црвене армије. Као добровољац српске војске у Првом светском рату је после рањавања пао у аустроугарско заробљеништво, одакле је пребегао у Русију и придружио се Црвеној армији. Постао је чувен по храбрости и међу првима је одликован "Орденом црвене заставе". У знак признања - урна с његовим пепелом положена је у зидине Кремља, а у Ровну му је подигнут споменик.

1940 - Влада Норвешке је у Другом светском рату емигрирала у Лондон, пошто је норвешка војска капитулирала после 62 дана отпора инвазионим снагама Немачке.

1942 - Умро је француски маршал Луј Феликс Франсоа Франше Депере, истакнути војсковођа у Првом светском рату и почасни војвода српске војске. У јуну 1918. преузео је врховну команду над савезничким снагама на Солунском фронту. Проценио је да Српска војска - као најборбенији део савезничких снага на том ратишту - треба прва да крене у пробој фронта, чему је несумњиво допринела и намера да се мање излажу опасности војници других савезничких нација. Српска војска је после заповести за пробој Солунског фронта, брзо поразила Бугаре и присилила их на капитулацију, затим и аустријске и немачке трупе, што је било одлучујуће за слом Централних сила и окончање Првог светског рата.

1943 - Умро је херој француског Покрета отпора у Другом светском рату Жан Мулен, познат као "Макс", који је руководио отпором нацистима у окупираној Француској. После хапшења мучен је у Гестапоу и умро је од повреда.

1956 - У Београду је изведен први јавни ТВ пренос бежичним путем, поводом прославе стогодишњице рођења српског научника Николе Тесле. Програм из привременог ТВ студија у Институту "Никола Тесла" у Београду грађани су пратили на четрдесетак пријемника смештених у изложима продавница у разним деловима града.

1967 - Умрла је енглеска позоришна и филмска глумица Вивијен Ли, која је стекла светску славу улогом Скарлет О'Харе у америчком филму "Прохујало с вихором" за коју је награђена Оскаром. У позоришту је играла низ водећих улога у драмама Вилијама Шекспира, често с мужем Лоренсом Оливијеом, за којег је била удата од 1937. до 1960. Остали филмови: "Бура у чаши воде", "Пожар над Енглеском", "Цезар и Клеопатра", "Ана Карењина", "Леди Хамилтон", "Трамвај назван жеља" (Оскар), "Римско пролеће госпође Стон".

1994 - Умро је корејски диктатор Ким Ил Сунг, за поданике "Велики вођа", који је неограниченом личном влашћу управљао Северном Корејом од оснивања те земље 1948. до смрти.

2000 - Умро је Никола Херцигоња, југословенски композитор и музиколог. Студирао је композицију на Музичкој академији у Загребу. Био је професор историје музике и музикологије на Музичкој академији у Београду од 1950. до 1975. Аутор је више од 300 музичких дела различитих жанрова - од монументалних музичко-сценских дела: сценски ораторијум "Горски вијенац", музичко-сценска визија "Планетаријом", опера-балет "Ставите памет на комедију", ораторијум "Јама", "Слуга Јернеј и његово право" па до масовних песама, попут Свечаних песама "Југославијо" и "Уз маршала Тита". Публиковао је и више од 200 музиколошких публицистичких радова у дневној и периодичној штампи као и на радију.

2002 - Лидери 34 афричке земље на састанку у Дурбану укинули су Организацију афричког јединства и сутрадан је заменили новом организацијом по угледу на Европску унију, под називом Афричка унија.

2003 - Судански "Боинг 737" са 104 путника и 11 чланова посаде срушио се одмах по полетању из Порт Судана ка Картуму, што је преживео само један двогодишњи дечак.

2007 - У нападу камионом возач-самоубица је јужно од Багдада усмртио 23 регрута, док је 27 повређено. Камион нападача самоубице ударио је у возило с регрутима који су путовали из регрутног центра у граду Фалуци а напад се догодио код места Хасва.

2008 - Највише дипломате САД и Чешке, Кондолиза Рајс и Карел Шварценберг,

потписали су, у Прагу, споразум о размештању америчког антиракетног система у Чешкој. Ипак, две стране нису успеле да се договоре о другом споразуму који се односи на статус америчких војника у Чешкој. Више од 100.000 Чеха потписало је претходно петицију против америчког војног присуства у Чешкој. У медијима је посебно наглашавана чињеница да је споразум потписан за столом на којем је 40 година раније потписан пакт о совјетској окупацији Чехословачке, августа 1968. када је угушено "Прашко пролеће".

(РТ Војводине)